

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold

31. desember 2020 Birkenes Sparebank

INNHALDSFORTEGNELSE

PILAR 3 – OFFENTLIGGJØRING AV INFORMASJON OM KAPITAL OG RISIKOFORHOLD **FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.**

1.	Innledning og formål med dokumentet	2
2.	Konsolidering	2
2.1	Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv.....	2
3.	Kapitalkrav	2
3.1	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	2
3.2	Bufferkrav.....	4
3.3	Uvektet kjernekapitalandel.....	4
4.	Kredittrisiko og motpartsrisiko	5
4.1	Definisjon misligholdte engasjement:.....	5
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	6
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder	6
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	7
4.5	Mislighold og nedskrivninger på engasjementer.....	7
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger	9
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	9
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	10
4.9	Sikkerhetsstilte eiendeler.....	10
4.10	Motpartsrisiko knyttet til derivater	11
5.	Egenkapitalposisjoner.....	11
6.	Renterisiko	12
7.	Styring og kontroll av risiko	13
7.1	Innledning.....	13
7.2	Organisering og ansvar.....	14
8.	Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital.....	15

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2020 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Birkenes Sparebank har ingen datterselskap eller tilknyttede selskaper.

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Birkenes Sparebank sin ansvarlige kapital består kun av ren kjernekapital.

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag.

Spesifikasjon av ansvarlig kapital (tall i tusen NOK), minimumskrav til ansvarlig kapital (beløp i tusen kroner) og beregningsgrunnlag

Kapitaldekning	
Sparebankens fond	242.485
Gavefond	16.859
Sum egenkapital	259.344
Fradrag for overfinansiert pensjonsforpliktelse	0
Fradrag for immaterielle eiendeler	0
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	57.347
Sum ren kjernekapital	201.997
Fondsobligasjoner	0
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	0
Sum kjernekapital	201.997
Ansvarlig lånekapital	0
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	0
Sum tilleggskapital	201.997
Netto ansvarlig kapital	201.997
Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)	
Stater og sentralbanker	0
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	10.292
Offentlige foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	16.096
Foretak	48.989
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	532.852
Forfalte engasjementer	22.897
Høyrisiko-engasjementer	31.652
Obligasjoner med fortrinnsrett	5.028
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	0
Andeler i verdipapirfond	7.259
Egenkapitalposisjoner	25.687
Øvrige engasjementer	64.045
CVA-tillegg	0
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	764.797
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	80.791
Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko	0
Sum beregningsgrunnlag	845.588
Kapitaldekning i %	23,89
Kjernekapitaldekning	23,89
Ren kjernekapitaldekning i %	23,89

Banken har ikke blitt underlagt et Pilar 2-krav. Banken har et kapitalmål på 15,7 % for ren kjernekapitaldekning.

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 0,65 % i Eika Gruppen AS og på 0,83 % i Eika Boligkreditt AS.

Ren kjernekapital	247.575
Kjernekapital	252.994
Ansvarlig kapital	259.823
Beregningsgrunnlag	1.184.777
Kapitaldekning i %	21,93 %
Kjernekapitaldekning	21,35 %
Ren kjernekapitaldekning i %	20,90 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,33 %

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2020 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 55,0 millioner:

Bufferkrav	
Bevaringsbuffer (2,50 %)	21.140
Motsyklisk buffer (1,00 %)	8.456
Systemrisikobuffer (3,00 %)	25.368
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	54.964
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	38.051
Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	108.982

Banken har 163,9 millioner kroner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital, med og uten overgangsordninger, delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført. Ikke balanseførte poster blir justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel

Derivater: Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	0
Poster utenom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	500
Poster utenom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	4470
Poster utenom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	12914
Poster utenom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	7243
Øvrige eiendeler	1746915
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital	-57348
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital etter overgangsregler	-57348
Totalt eksponeringsbeløp	1714694
Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler	1714694
Kapital	
Kjernekapital	201.997
Kjernekapital etter overgangsregler	201.997
Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel	11,78 %
Uvektet kjernekapitalandel etter overgangsregler	11,78 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 90 sammenhengende dager. En kundes engasjement vil også bli klassifisert som misligholdt dersom banken vurderer at kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at kundens finansielle forpliktelser overfor banken ikke vil bli oppfylt. I slike tilfeller vil kunden bli tapsmarkert og det blir gjennomført en individuell vurdering av nedskrivningsbehovet.

Fra og med 1.1.2021 innføres ny definisjon av mislighold, det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har ett overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
 - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
 - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Banken gjennomgår utvalgte terskelverdier av bedriftsmarkedsporteføljen årlig. Store og spesielt risikable, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk.

Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under risikostyring. Banken foretar individuell vurdering av nedskrivningsbehovet dersom det foreligger kredittforringelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og kredittforringelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Eksempler på kredittforringelse vil være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Nedskrivninger i steg 3 beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente.

Øvrige nedskrivninger i steg 1 og 2 baserer seg på tapsestimat beregnet med grunnlag på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD).

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter steg 3 nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning	51.447	-	-	51.447
Lønnstakere o.l.	1.180.144	12.632	1.274	1.194.050
Utlandet	13.088	35	-	13.123
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	19.011	1.561	117	20.689
Industriproduksjon	14.471	6.793	1.469	22.733
Bygg og anlegg	86.671	3.924	12.925	103.520
Varehandel, hotell/restaurant	5.257	1.121	590	6.968
Transport, lagring	19.581	2.656	4.027	26.264
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	61.533	406	427	62.366
Sosial og privat tjenesteyting	22.348	449	233	23.030
				-
Sentralbank	59.608	-	-	59.608
Kredittinstitusjoner	121.475	-	-	121.475
Sum	1.654.634	29.577	21.062	1.705.273
Birkenes Kommune	886.307			
Resten av Agder	430.006			
Resten av Norge	329.240			
Utlandet	13.088			
Gjennomsnitt²	1.602.647	28.146	23.521	1.654.314

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1–3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	7.939	42.335	40.942	196.529	1.278.442	88.447	1.654.634
Ubenyttede rammer			29.577		-		29.577
Garantier				21.062	-		21.062
Sum	7.939	42.335	70.519	217.591	1.278.442	88.447	1.705.273

¹ Etter steg 3 nedskrivninger

4.5 Mislighold og nedskrivninger på engasjementer

Matrisen viser misligholdte engasjementer og steg 3 nedskrivninger fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Pilar III

Birkenes Sparebank

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Herav garantier med avsetning ²	Herav avsetninger på garantier
Offentlig forvaltning	-	-	-	-	-	-
Lønnstakere o.l.	1.797	204	100	-	-	-
Utlandet	-	-	-	-	-	-
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske	-	1.824	500	500	-	-
Industriproduksjon	-	-	-	-	-	-
Bygg og anlegg	-	4.800	2.000	-	3.800	2.000
Varehandel, hotell/restaurant	-	-	-	-	-	-
Transport, lagring	-	-	-	-	-	-
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	-	-	-	-	-	-
Sosial og privat tjenesteyting	-	-	-	-	-	-
Sum	1.797	6.828	2.600	500	3.800	2.000
"Hjemkommune"	1.797	5.004	2.100	-	3.800	2.000
"Øvrige deler av hjemfylke"	-	1.824	500	500	-	-
Resten av Norge	-	-	-	-	-	-
Utlandet	-	-	-	-	-	-

¹ Kun individuelle nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger

	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Endringer i nedskrivninger på utlån siste år (beløp i tusen kroner)			
Nedskrivninger pr. 01.01.2020	565	1141	2650
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	312	-312	0
Overføringer til steg 2	-37	37	0
Overføringer til steg 3	-	0	0
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	354	66	-1550
Utlån som er fraregnet i perioden	-342	-667	0
Konstaterte tap			
Endet eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre			
Andre justeringer	-497	1497	-500
Nedskrivninger pr. 31.12.	355	1.762	600
Endringer i nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier siste år (beløp i tusen kroner)			
Nedskrivninger pr. 01.01.2020	133	112	1000
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	10	-10	0
Overføringer til steg 2	-13	13	0
Overføringer til steg 3	-	0	0
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	44	11	0
Utlån som er fraregnet i perioden	-116	-100	0
Konstaterte tap			
Endet eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre			
Andre justeringer	-17	17	1000
Nedskrivninger pr. 31.12.	41	43	2.000
Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kro	Utlån	Garantier (og ubenyttede kreditter for IFRS-banker)	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	-2.050	-	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	-	1.000	
Periodens endring i gruppeavsetninger	-	-	
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)	76	-17	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	1.426	-	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	36	-	
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-113	-	
Periodens tapkostnader	-625	983	

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Banken har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrasket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	59.608	59.608				
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	51.507	51.507				
Offentlige foretak	-	-				
Multilaterale utviklingsbanker	-	-				
Internasjonale organisasjoner	-	-				
Institusjoner	57.684	57.684				
Foretak	80.953	79.153				
Massemarkedsengasjementer	-	-				
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.296.606	1.296.606				
Forfalte engasjementer	18.566	18.566				
Høyrisiko-engasjementer	21.790	21.790				
Obligasjoner med fortrinnsrett	50.279	50.279				
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	-	-				
Andeler i verdipapirfond	14.518	14.518				
Egenkapitalposisjoner	25.686	25.686	57.347			
Øvrige engasjementer	73.165	71.850				
Sum	1.750.362	1.747.247	57.347	-		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet, og minst hvert tredje år.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler

Tabellen viser bankens finansielle eiendeler som kan stilles som sikkerhet for lån i sentralbanken. Pr. 31.12.2020 er ingen eiendeler stillet som sikkerhet.

Pantsatte og ikke-pantsatte eiendeler

Eiendeler	Balanseført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler			Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler	
		herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken		herav: godkjent som pant i sentralbanken
Rentebærende verdipapirer	130.854	-	101.727	130.854	101.727
herav: Covered bonds (inkl. OMF)	50.279	-	50.279	50.279	50.279
herav: sikrede verdipapirer (ABS)	-	-	-	-	-
herav: utstedt av offentlig forvaltning	51.448	-	51.448	51.448	51.448
herav: utstedt av finansielle foretak	29.127	-	-	29.127	-
herav: utstedt av ikke-finansielle foretak					
Sum	130.854	-	101.727	130.854	101.727

Tabellen under viser bankens mottatte sikkerheter pr. 31.12.2020.

Mottatte sikkerheter	Ikke sikkerhetsstilt		Nominell verdi av mottatte sikkerheter	Virkelig verdi av mottatte pantsatte og belånte sikkerheter	
	Virkelig verdi av mottatte sikkerheter	herav: godkjent som pant i sentralbanken		herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken
Utlån og fordringer annet enn innskudd og utlån på anfordring			3.177		
Andre mottatte sikkerheter			2.414.869		
Sum			2.418.046		

4.10 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Banken har for tiden ingen derivatskontrakter.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Bankens beholdning i aksjer og egenkapitalbevis er bokført til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettingsmetode. Slike verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som praktisk talt er det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er

tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse. Det gjøres ikke fradrag for transaksjonskostnader ved fastsettelsen av virkelig verdi.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål (over ordinært resultat) eller strategisk formål (over utvidet resultat). Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevinstformål	-	-	-	-	-	-
– børsnoterte aksjer	-	-	-	-	-	-
– andre aksjer og andeler	-	-	-	-	-	-
Aksjer og andeler – strategisk formål	80.034	80.034	128	1.087	1.215	-
– børsnoterte aksjer	7.557	7.557	-	297	297	-
– andre aksjer og andeler	72.477	72.477	128	790	918	-

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Renterisiko oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulike gjenstående rentebindingstider. I Birkenes Sparebank er renterisikoen knyttet til renteendringsperioden for innskudd og utlån med flytende rente, fastrente utlån, obligasjonsportefølje og innlån fra Kredittforeningen for Sparebanker.

Bankens styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen. Banken styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og innlån, samt ved bruk av rentederivater om nødvendig. Bankens renterisiko er å anse som lav.

Renterisiko måles og rapporteres årlig gjennom beregning av effekten på instrumentenes virkning av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 1 prosentpoeng.

Renterisiko

	Renterisiko i tusen kroner ¹
Eiendeler	
Utlån til kunder med flytende rente	2.357
Utlån til kunder med rentebinding	225
Rentebærende verdipapirer	209
Øvrige rentebærende eiendeler	-
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	-
Andre innskudd	-2.327
Verdipapirgjeld	-
Øvrig rentebærende gjeld	-115
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	
Sum renterisiko	351

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

7.1 Innledning

God risiko- og kapitalstyring er et sentralt virkemiddel i bankens verdiskapning. Styret i Birkenes Sparebank har en målsetting om at bankens risikoprofil skal være lav til moderat.

Birkenes Sparebank bruker Eika Gruppens VIS modell. Modellen er en restrisikomodell basert på standardmetoden, som baserer seg på å identifisere de risikoer som ikke er dekket av minstekravet. Modellen omfatter nødvendige arbeidsprosesser, instruksjer, beregninger og øvrige dokumenter som anses nødvendige for å etablere en tilstrekkelig ICAAP prosess. Nødvendig utvikling og tilpasning i egen bank er gjennomført i samarbeid med samarbeidende lokale Eika banker.

Risiko- og kapitalstyringen i banken tar utgangspunkt i det definerte strategiske målbildet slik dette fremkommer gjennom strategiplanen. Banken har etablert egne risikostrategier for hvert område, og et konkretisert styringsmål og rammer for det enkelte risikoområde. Disse strategiene revurderes minst årlig i sammenheng med bankens øvrige planprosess.

Styringsmål og rammer nedfelt i bankens risikostrategier skal bidra til å sikre bankens lønnsomhet både på kort og lang sikt. Hensikten er å unngå for store risikokonsentrasjoner i virksomheten. Konsentrasjoner som ved en ugunstig utvikling kan bidra til å true bankens lønnsomhet og soliditet.

7.2 Organisering og ansvar

Ansaret og gjennomføring av bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelse og operative enhet.

Styret

Har ansvar for å påse at banken har en ansvarlig kapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet, samt sørge for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. Styret fastsetter de overordnede målsettingene relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastsetter videre de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i banken, samt etiske regler som skal bidra til en høy etisk standard.

Banksjef

Har ansvaret for den overordnede risikostyringen, herunder ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i banken, og at risikoeksponeringen overvåkes. Banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Alle ledere

Har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leder ha nødvendig kunnskap om vesentlige risikoforhold innenfor eget område.

Revisor

Banken har ikke intern revisjon. Bankens eksterntrevisor etterprøver om rutiner og retningslinjer etterleves, samt vurderer om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapitalsituasjon. Ekstern revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens internkontroll som også inneholder vurdering av bankens kapitalanalyse (ICAAP).

8. STANDARDISERTE SKJEMAER FOR OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		(A) Beløp på datoen for offentlig-gjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangsregler
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		26 (1), 27, 28 og 29	
	herav: instrumenttype 1			
	herav: instrumenttype 2			
	herav: instrumenttype 3			
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	222.325.130	26 (1) (c)	
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	23.923.435	26 (1) (d) og (e)	
3a	Avsetning for generell bankrisiko		26 (1) (f)	
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
	Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser			
5	Minoritetsinteresser		84	
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	13.095.893	26 (2)	
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	259.344.458	Sum rad 1 t.o.m. 5a	

Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
7	Verdijusteringer som følge av kravene om	-225.406	34 og 105
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)		36 (1) (b) og 37
9	Tomt felt i EØS		
10	Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c) og 38
11	Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring		33 (1) (a)
12	Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravsforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)		36 (1) (d), 40 og 159
13	Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)		32 (1)
14	Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet		33 (1) (b) og (c)
15	Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)		36 (1) (e) og 41
16	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)		36 (1) (f) og 42
17	Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		36 (1) (g) og 44
18	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-57.122.505	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)
19	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79
20	Tomt felt i EØS		
20a	Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),		36 (1) (k)
20b	herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)		36 (1) (k) (i) og 89 til 91
20c	herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258
20d	herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)
21	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
22	Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)		48 (1)
23	herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)		36 (1) (i) og 48 (1) (b)
24	Tomt felt i EØS		
25	herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)
25a	Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)		36 (1) (a)
25b	Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)		36 (1) (l)
26	Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum 26a og 26b
26a	Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap		
	herav: filter for urealisert tap 1		
	herav: filter for urealisert tap 2		
	herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)	468	
	herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)	468	
26b	Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: ...		
27	Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)		36 (1) (j)
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-57.347.911	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27
29	Ren kjernekapital	201.996.547	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus

Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter				
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		51 og 52	
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard			
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard			
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)	
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
34	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86	
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	-	Sum rad 30, 33 og 34	
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer				
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57	
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58	
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79	
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79	
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum rad 41a, 41b og 41c	
41a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag			
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)			
	herav: ...			
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)	
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42	
44	Annen godkjent kjernekapital	-	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt	
45	Kjernekapital	201.996.547	Sum rad 29 og rad 44	
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger				
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond		62 og 63	
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)	
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser			
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88	
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)	
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	-	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50	

	Tilleggs kapital: Regulatoriske justeringer			
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67	
53	Beholdning av tilleggs kapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68	
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79	
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser			
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser			
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79	
56	Justeringer i tilleggs kapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c	
56a	Frdrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)	
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56b	Frdrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)			
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje			
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggs kapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468	
	herav: filter for urealisert tap			
	herav: filter for urealisert gevinst		468	
	herav:...			
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggs kapital	-	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56	
58	Tilleggs kapital	-	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus	
59	Ansvarlig kapital	201.996.547	Sum rad 45 og rad 58	
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)	
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital			
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggs kapital			
60	Beregningsgrunnlag	845.587.801		
	Kapitaldekning og buffere			
61	Ren kjernekapitaldekning	23,89 %	92 (2) (a)	
62	Kjernekapitaldekning	23,89 %	92 (2) (b)	
63	Kapitaldekning	23,89 %	92 (2) (c)	
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	11,00 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133	
65	herav: bevaringsbuffer	2,50 %		
66	herav: motsyklisk buffer	1,00 %		
67	herav: systemrisikobuffer	3,00 %		
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	-	CRD 131	
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	19,38 %	CRD 128	
69	Ikke relevant etter EØS-regler			
70	Ikke relevant etter EØS-regler			
71	Ikke relevant etter EØS-regler			

Kapitaldekning og buffere				
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70	
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48	
74	Tomt felt i EØS			
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48	
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen				
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62	
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62	
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62	
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62	
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser				
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)	
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)	
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)	
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)	